

NBP

Narodowy Bank Polski

Polityka pieniężna w latach 2010-2015

Warszawa, 15 grudnia 2015

Plan prezentacji:

Plan prezentacji

Uwarunkowania polityki
pieniężnej w latach 2010-2015

1

Uwarunkowania polityki pieniężnej w latach 2010-2015

Realizacja polityki pieniężnej w
latach 2010-2015

2

Realizacja polityki pieniężnej w latach 2010-2015

Przyszłe wyzwania polityki
pieniężnej

3

Przyszłe wyzwania polityki pieniężnej

Plan prezentacji:

Uwarunkowania polityki
pieniężnej w latach 2010-2015

Realizacja polityki pieniężnej w
latach 2010-2015

Przyszłe wyzwania polityki
pieniężnej

Uwarunkowania polityki pieniężnej w latach 2010-2015

- **Uwarunkowanie 1:** *Znaczne zmiany cen surowców, na które Rada reagowała elastycznie, uwzględniając w swoich decyzjach ich wpływ na ryzyko trwałego „odkotwiczenia” oczekiwań inflacyjnych.*
- **Uwarunkowanie 2:** *Trwale niższe tempo wzrostu PKB, silnie ekspansywna polityka pieniężna głównych banków centralnych i związane z nią napływy kapitału do gospodarek wschodzących.*

Strategia polityki pieniężnej w Polsce

RPP III kadencji prowadziła politykę pieniężną w oparciu o strategię celu inflacyjnego. W *Założeniach polityki pieniężnej* na kolejne lata utrzymywała najważniejsze elementy *Strategii polityki pieniężnej po 2003 r.*:

- cel inflacyjny na poziomie 2,5% z dopuszczalnym przedziałem odchyień +/- 1 punkt procentowy;
- płynny kurs walutowy, który nie wyklucza interwencji na rynku walutowym, gdy jest to niezbędne do zapewnienia stabilności makroekonomicznej i finansowej kraju.

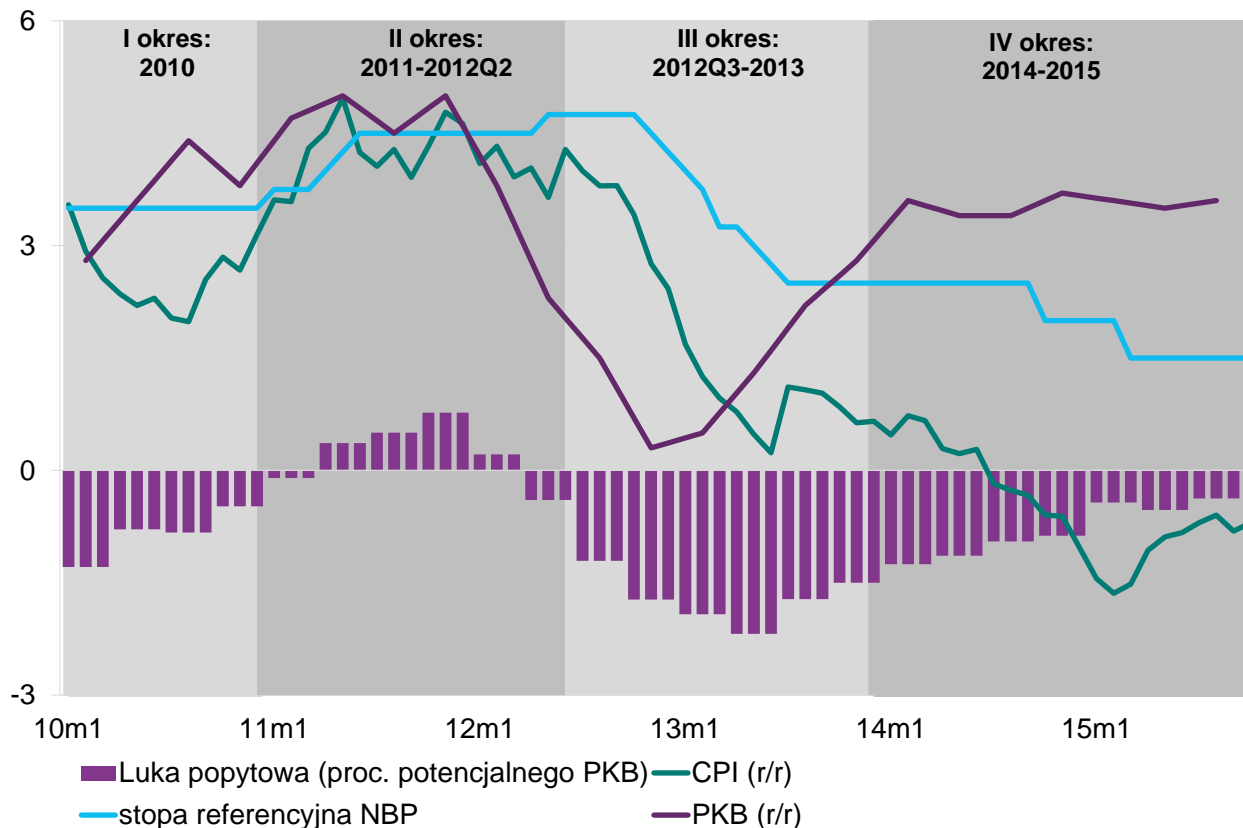
Jednocześnie RPP uwzględniała w *Założeniach polityki pieniężnej* wnioski płynące z doświadczeń ostatnich lat, w szczególności konieczność realizowania strategii celu inflacyjnego w sposób elastyczny umożliwiający równoczesne wspieranie stabilności systemu finansowego.

RPP zwracała także uwagę na konieczność włączenia polityki makroostrożnościowej do instrumentarium polityki stabilizacyjnej państwa.

Założenia polityki pieniężnej na rok 2015

Uwarunkowania polityki pieniężnej w latach 2010-2015

Źródło: Dane GUS, NBP.

Plan prezentacji:

Uwarunkowania polityki
pieniężnej w latach 2010-2015

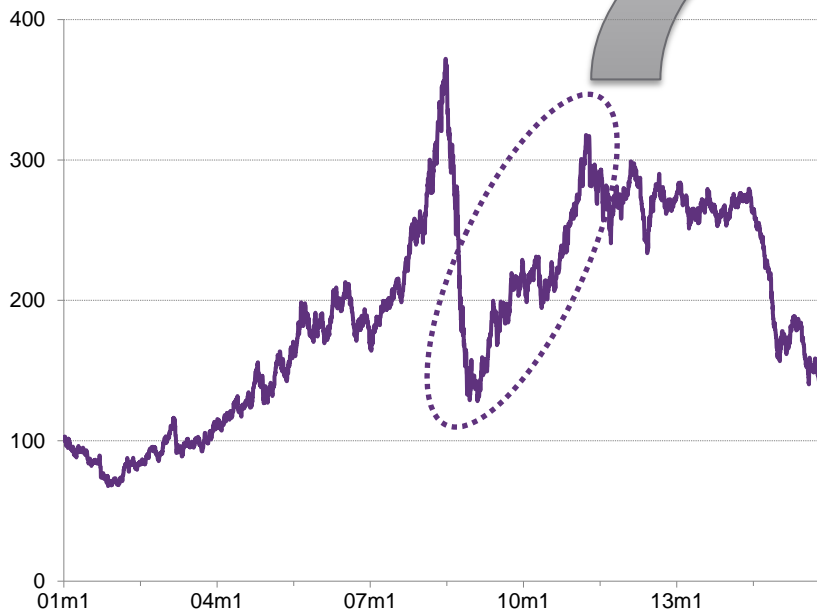
Realizacja polityki pieniężnej w
latach 2010-2015

Przyszłe wyzwania polityki
pieniężnej

- **Uwarunkowanie 1:** *Znaczne zmiany cen surowców, na które Rada reagowała elastycznie, uwzględniając w swoich decyzjach ich wpływ na ryzyko trwałego „odkotwiczenia” oczekiwań inflacyjnych.*

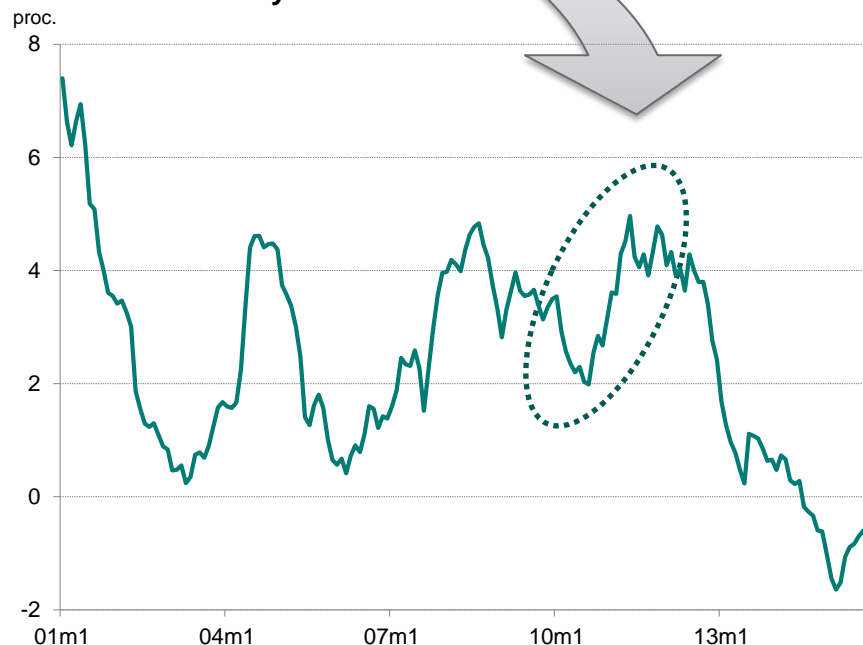
Wzrost cen surowców w okresie 2011Q1-2012Q2 przyczyniał się do wzrostu inflacji w Polsce

Indeks cen surowców S&P

Źródło: Dane Bloomberg.

Dynamika CPI

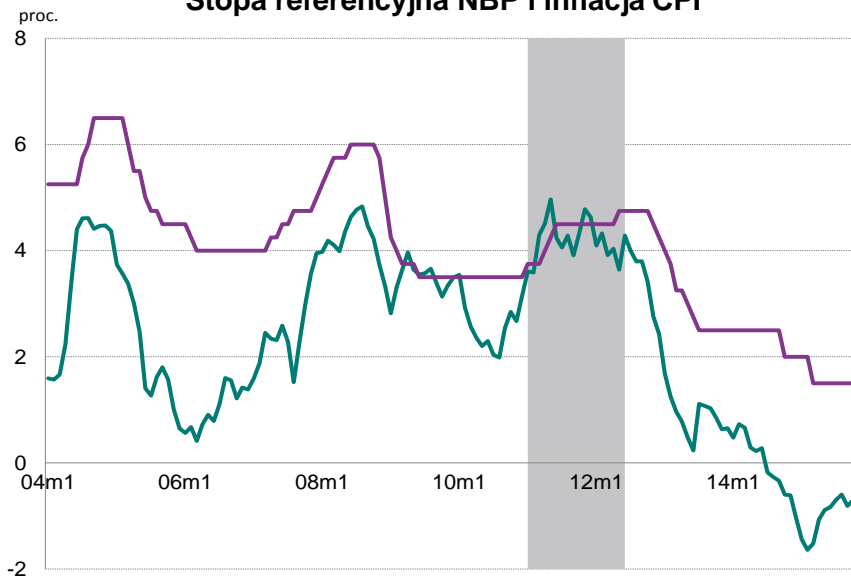

Źródło: Dane GUS.

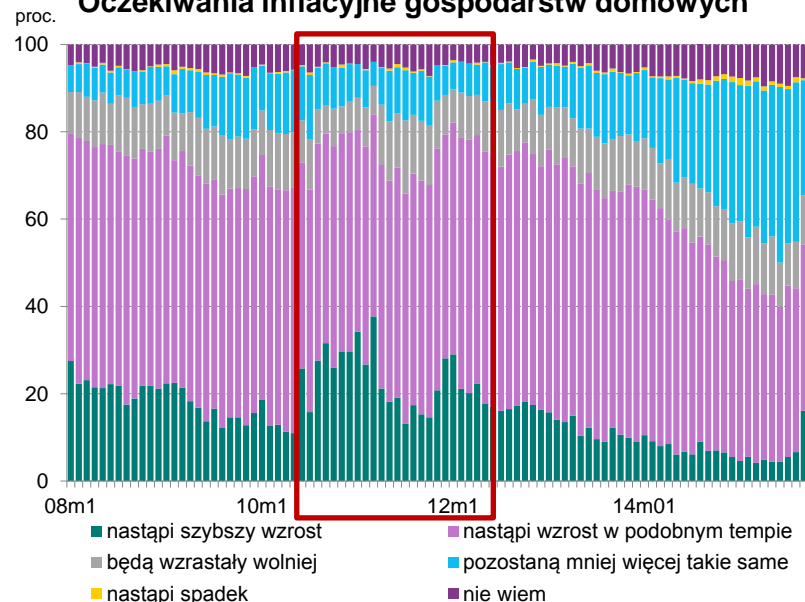
Początkowo rosnące oczekiwania inflacyjne stwarzały ryzyko utrwalenia się inflacji na podwyższonym poziomie

W konsekwencji, w warunkach umacniającego się wzrostu PKB i osłabienia kursu złotego, RPP zaostriżyła politykę pieniężną, podnosząc stopy procentowe łącznie o 125 pb.

Stopa referencyjna NBP i inflacja CPI

Oczekiwania inflacyjne gospodarstw domowych

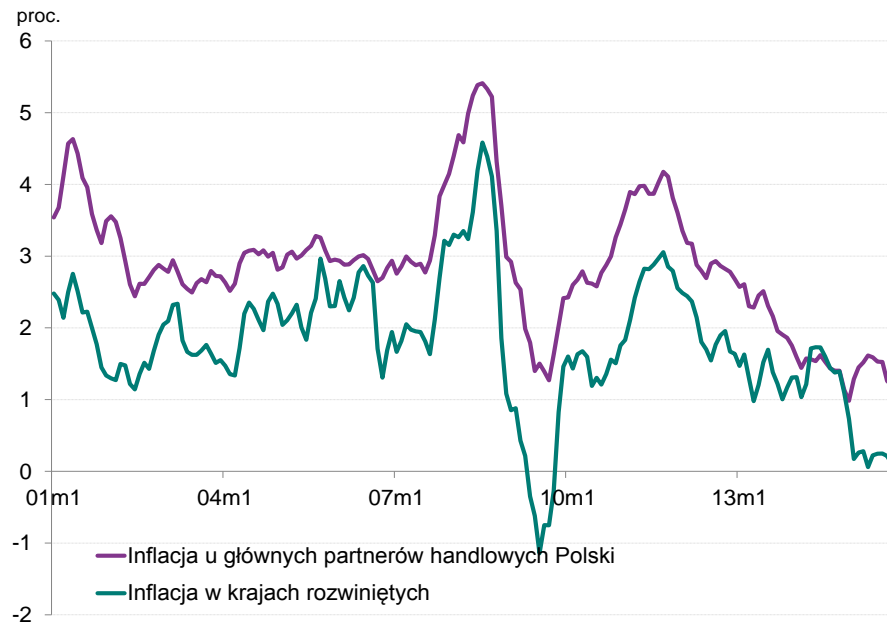
Dopiero w latach 2014-2015 silne spadki cen surowców doprowadziły do gwałtownego obniżenia się inflacji na świecie...

Indeks cen surowców S&P

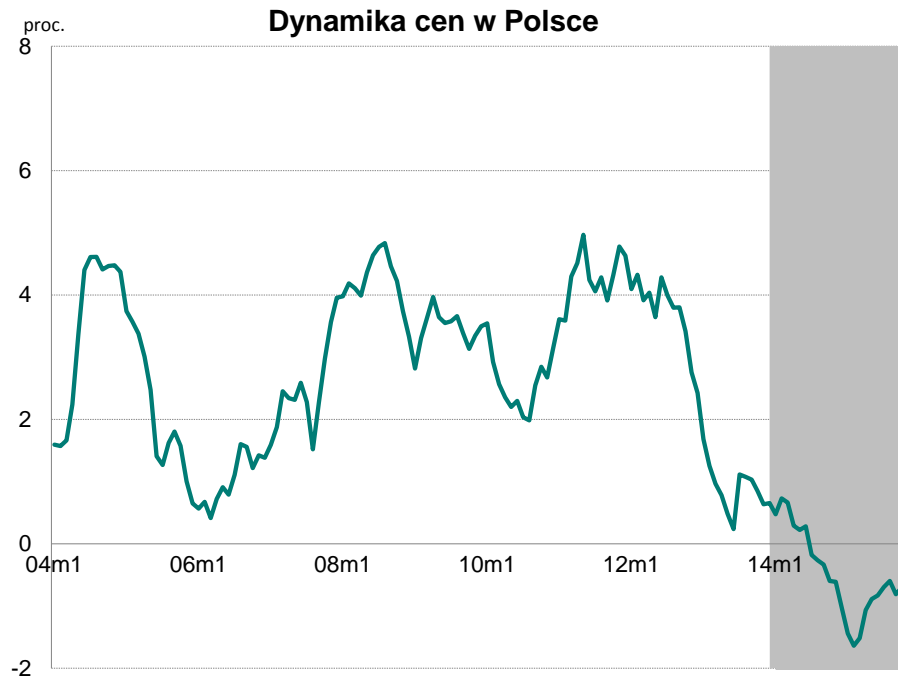
Źródło: Dane Bloomberg.

Dynamika CPI na świecie

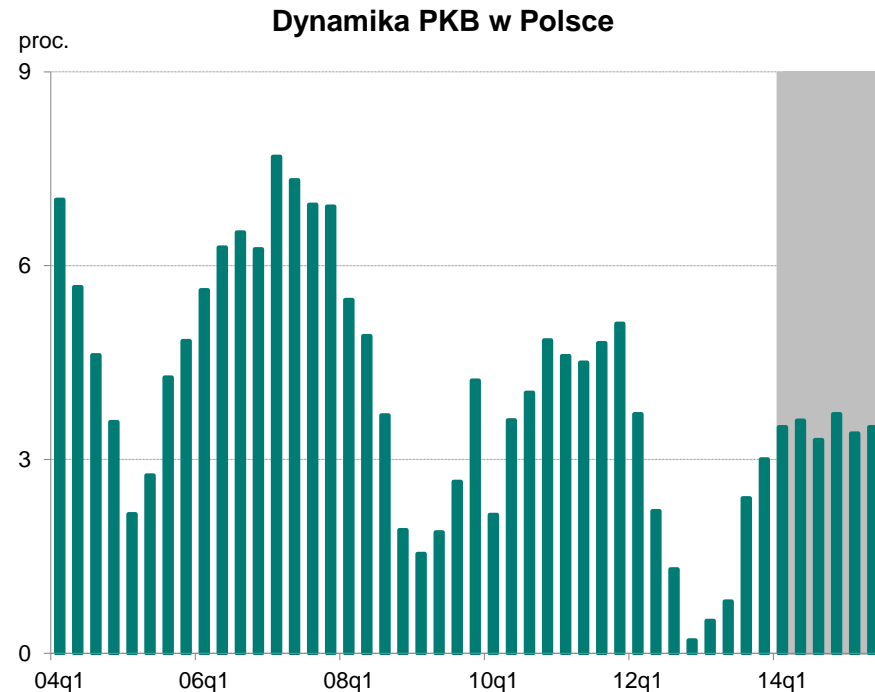

Źródło: Dane GUS, obliczenia NBP.

...a w Polsce, pomimo stabilnego wzrostu PKB, pojawiła się nawet deflacja

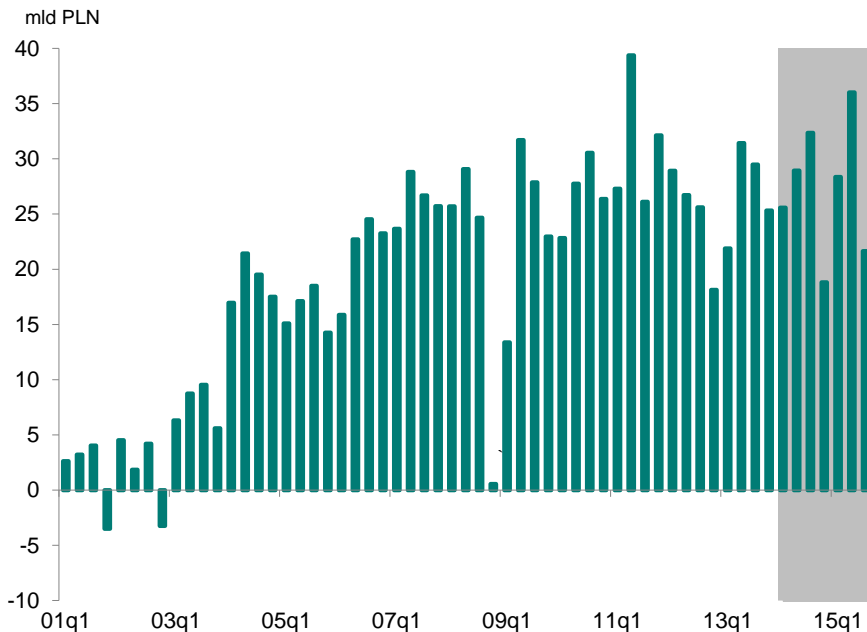
Źródło: GUS.

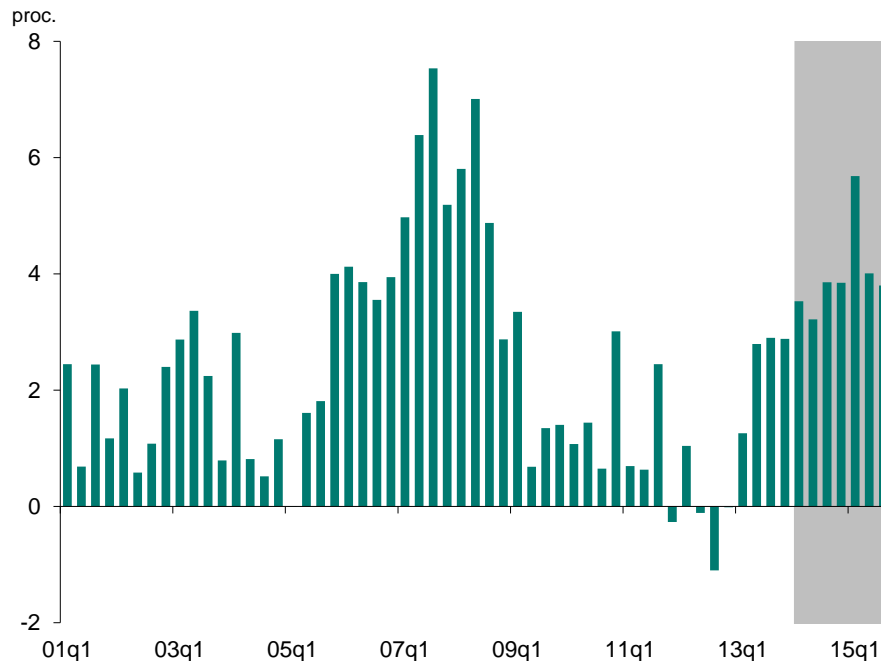
Źródło: Dane GUS.

Deflacja nie ma jednak negatywnego wpływu na sytuację finansową przedsiębiorstw i przyczynia się do wzrostu realnych wynagrodzeń

Wyniki finansowe brutto przedsiębiorstw

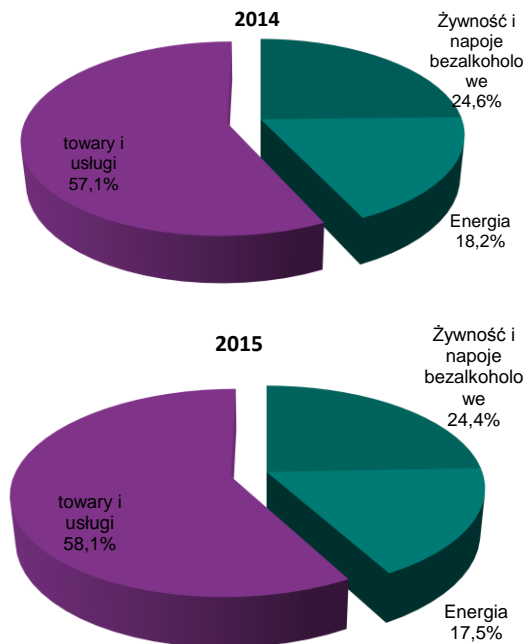

Dynamika realnych wynagrodzeń w gospodarce (r/r)

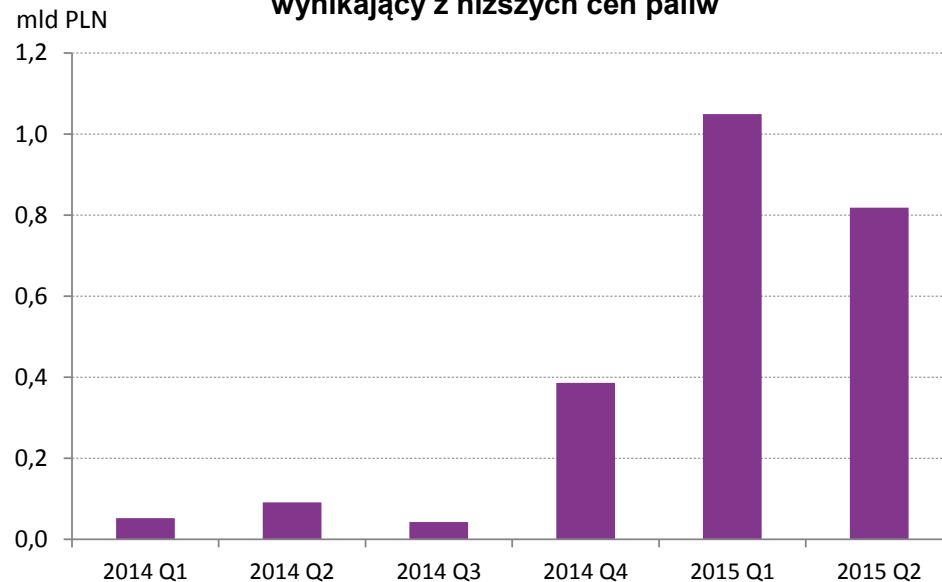

Spadek cen żywności i energii pozwala gospodarstwom domowym zwiększyć konsumpcję pozostałych dóbr i usług

Wydatki gospodarstw domowych na poszczególne kategorie dóbr i usług

Spadek wydatków gospodarstw domowych wynikający z niższych cen paliw

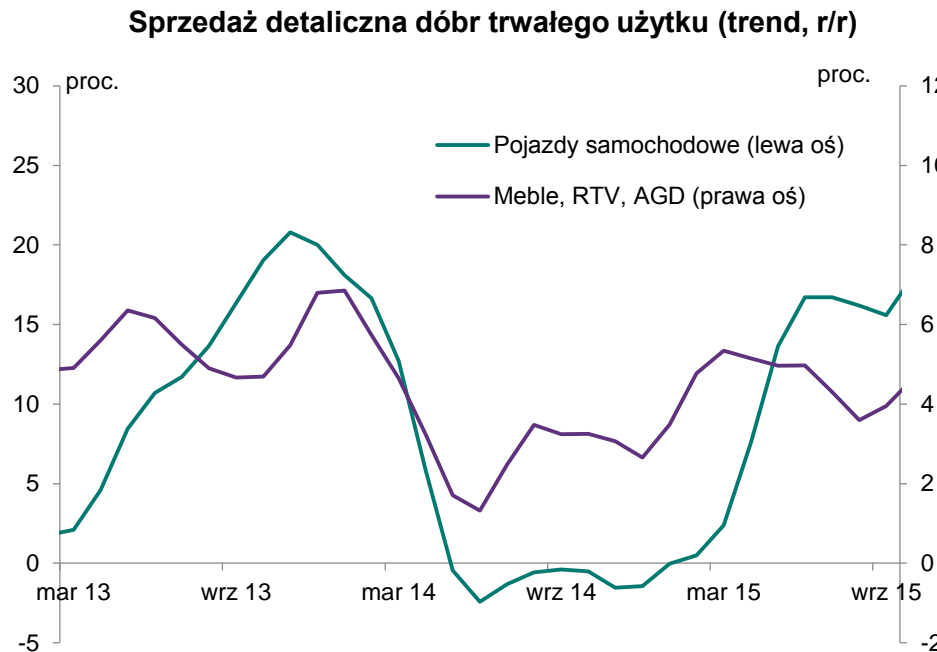

Źródło: Szacunki IE.

Pomimo deflacji przedsiębiorstwa zwiększają inwestycje, a gospodarstwa domowe nie ograniczają konsumpcji dóbr trwałego użytku

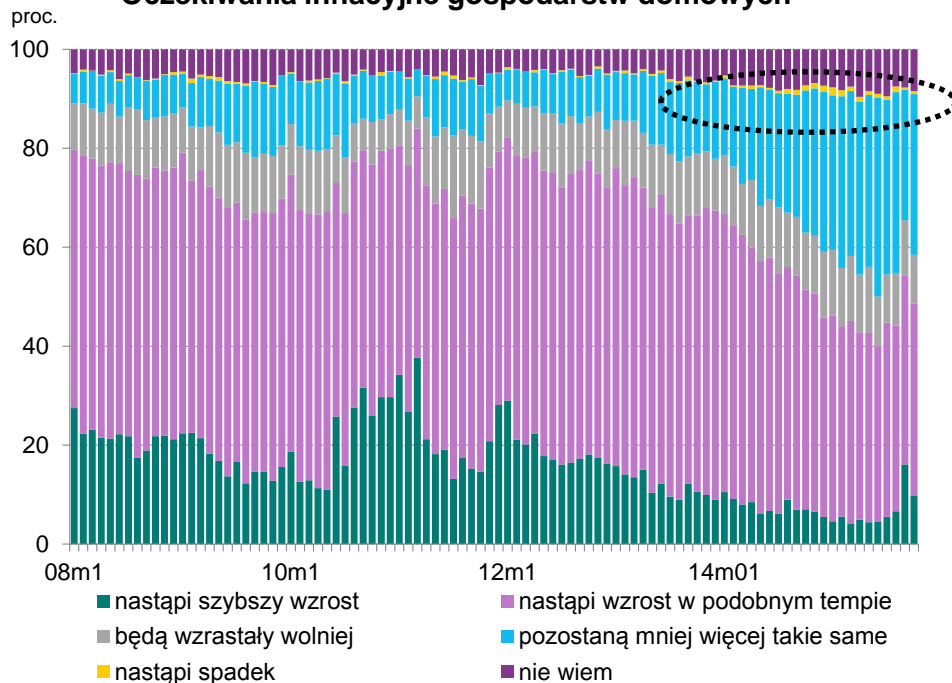
Źródło: Dane NBP.

Źródło: Dane GUS.

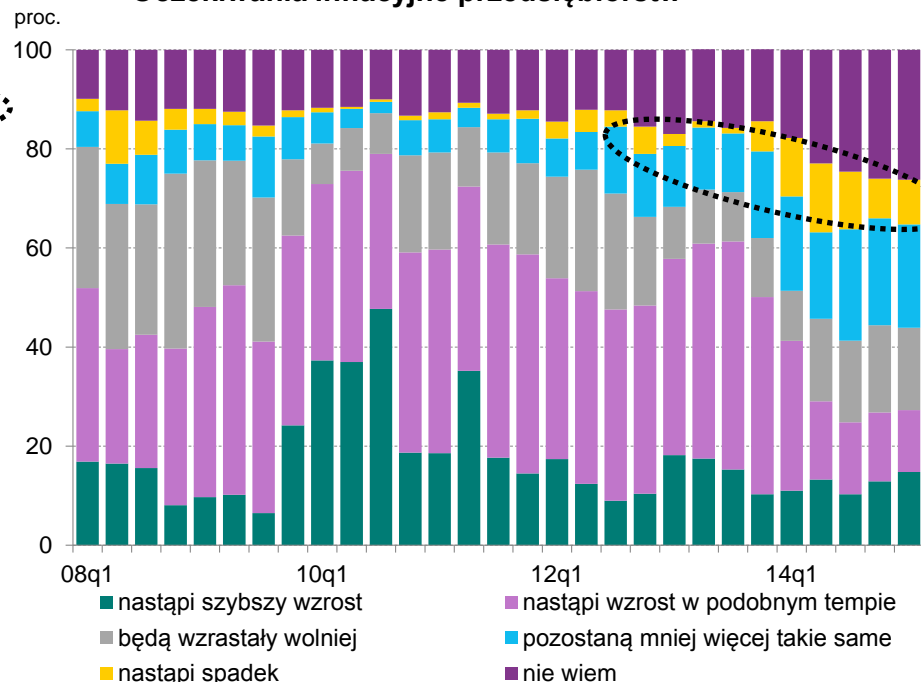
Wzrost gospodarczy sprawia, że deflacja nie przyczynia się do pojawienia się oczekiwań deflacyjnych

Oczekiwania inflacyjne gospodarstw domowych

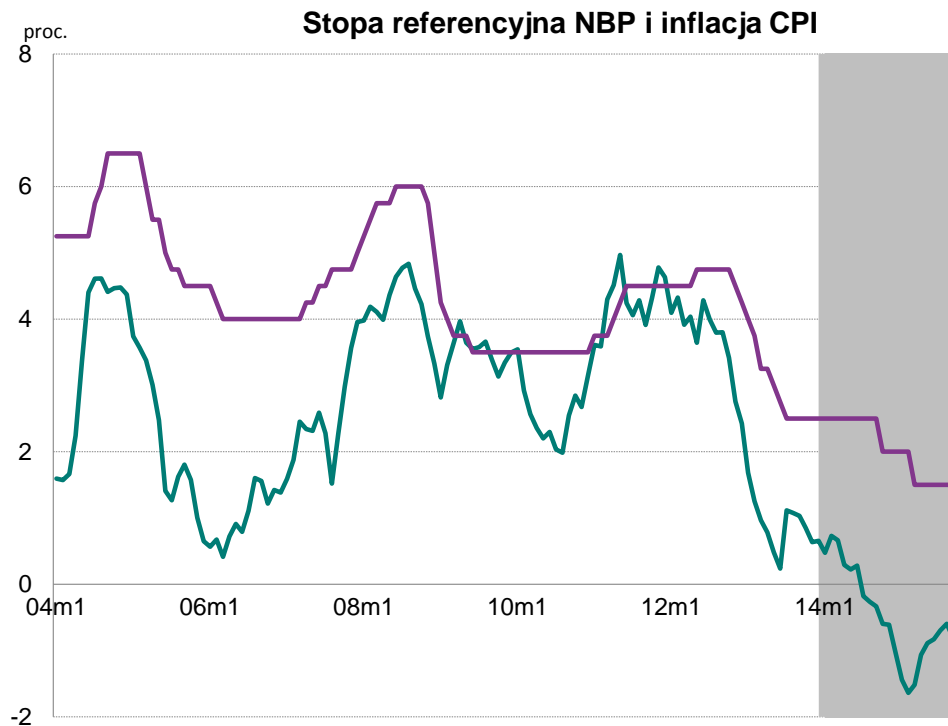
Źródło: Dane NBP.

Oczekiwania inflacyjne przedsiębiorstw

Źródło: Dane NBP.

Między innymi dzięki temu, po obniżeniu stóp procentowych do najniższego poziomu w historii, Rada zakończyła cykl łagodzenia polityki pieniężnej

Źródło: Dane NBP.

Plan prezentacji:

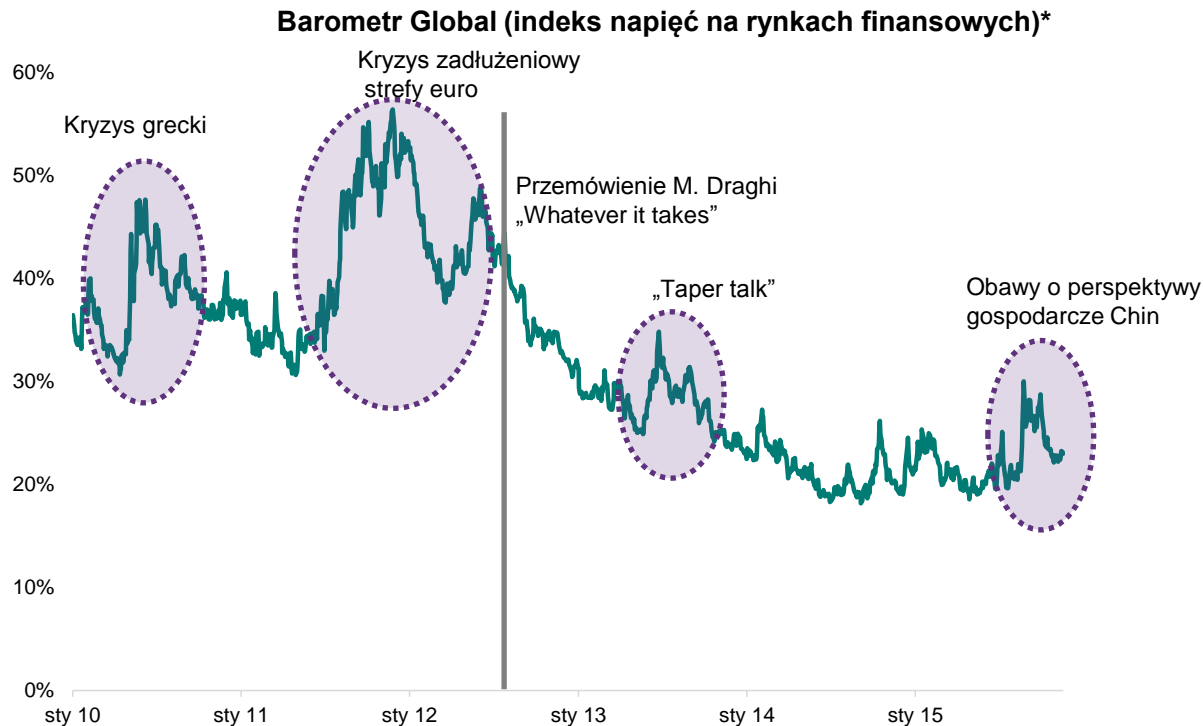
Uwarunkowania polityki
pieniężnej w latach 2010-2015

Realizacja polityki pieniężnej w
latach 2010-2015

Przyszłe wyzwania polityki
pieniężnej

Uwarunkowanie 2: *Trwale niższe tempo wzrostu PKB, silnie ekspansywna polityka pieniężna głównych banków centralnych i związane z nią napływy kapitału do gospodarek wschodzących*

W następstwie globalnego kryzysu polityka pieniężna była prowadzona w warunkach podwyższonej niepewności na rynkach finansowych...

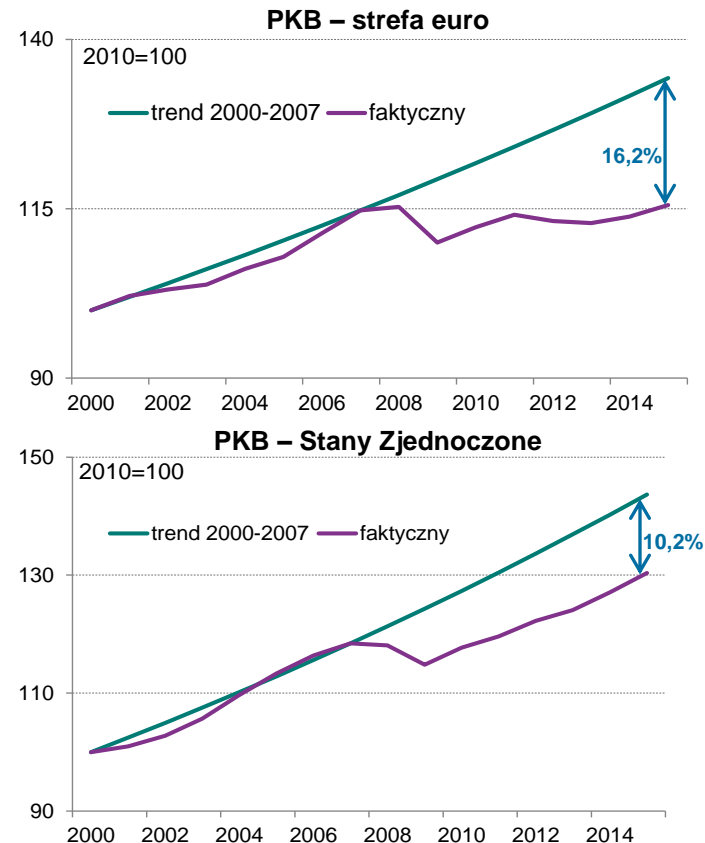

Źródło: NBP.

* Indeks obejmuje m.in. ceny akcji na świecie i ich implikowaną zmienność, spready na rynku pieniężnym i obligacji na rynkach bazowych i wschodzących, zysowność strategii carry trade i implikowaną zmienność głównych par walutowych.

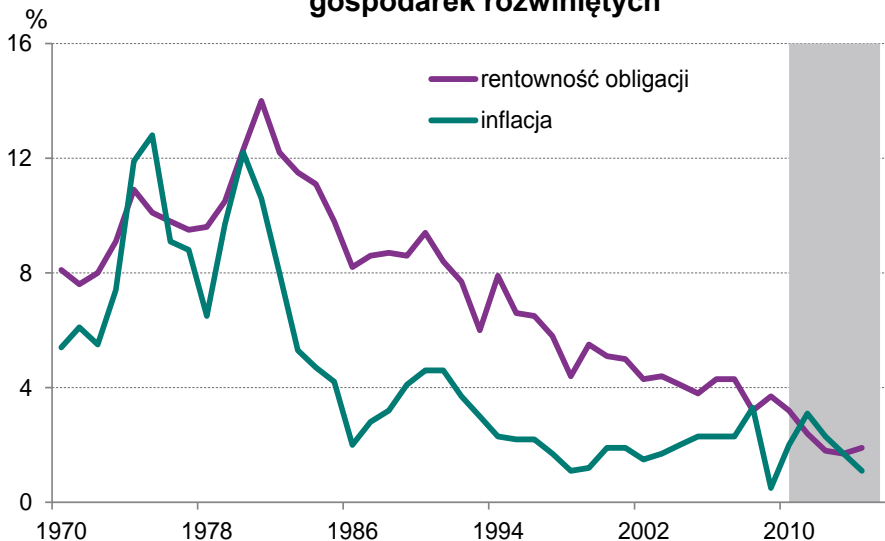
... i znacząco obniżonej dynamiki globalnego PKB

- PKB w największych gospodarkach rozwiniętych nie powrócił do poziomu wynikającego z przedkryzysowego trendu;
- Wzrost PKB w ostatnich latach był ograniczany przez wysokie zadłużenie sektora publicznego i prywatnego (hipoteza cyklu kredytowego);
- Równocześnie utrzymywało się niskie tempo wzrostu produktywności czynników wytwórczych, które skłoniło do dyskusji nad hipotezą „sekularnej stagnacji”.

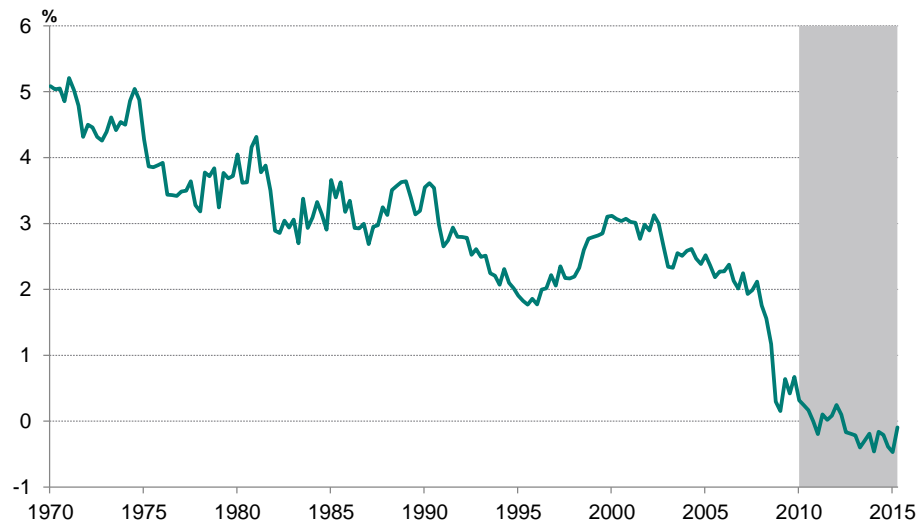
Niskie tempo wzrostu gospodarczego było jedną z przyczyn spadku naturalnej stopy procentowej

Inflacja i rentowność 10-letnich obligacji największych gospodarek rozwiniętych

Źródło: dane MFW i Bloomberg.

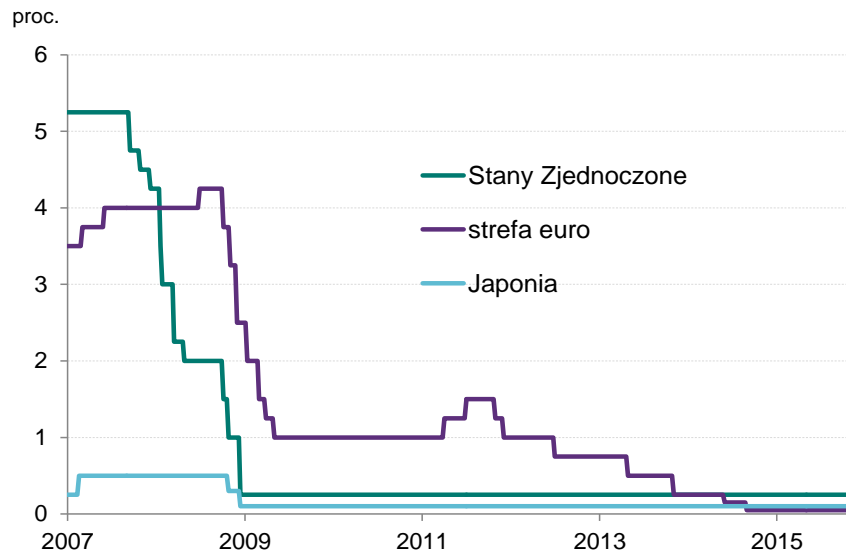
Oszacowanie naturalnej stopy procentowej w USA

Źródło: Laubach i Williams (2003). Szacunki zostały zaktualizowane i obejmują dane do 2015q2.

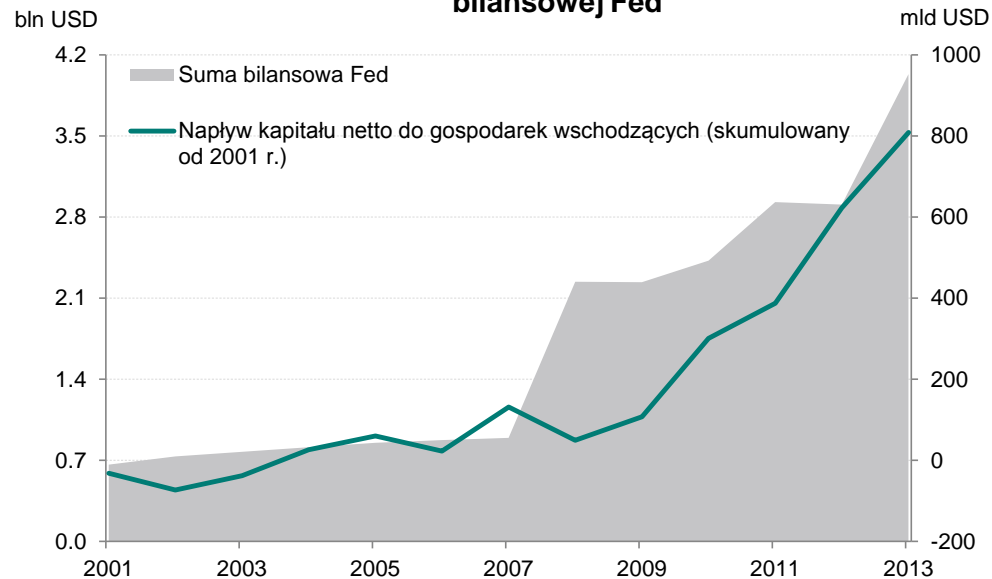
Silnie ekspansywna polityka pieniężna głównych banków centralnych przyczyniała się też do napływu kapitału do gospodarek wschodzących

Stopy procentowe głównych banków centralnych

Źródło: Bloomberg.

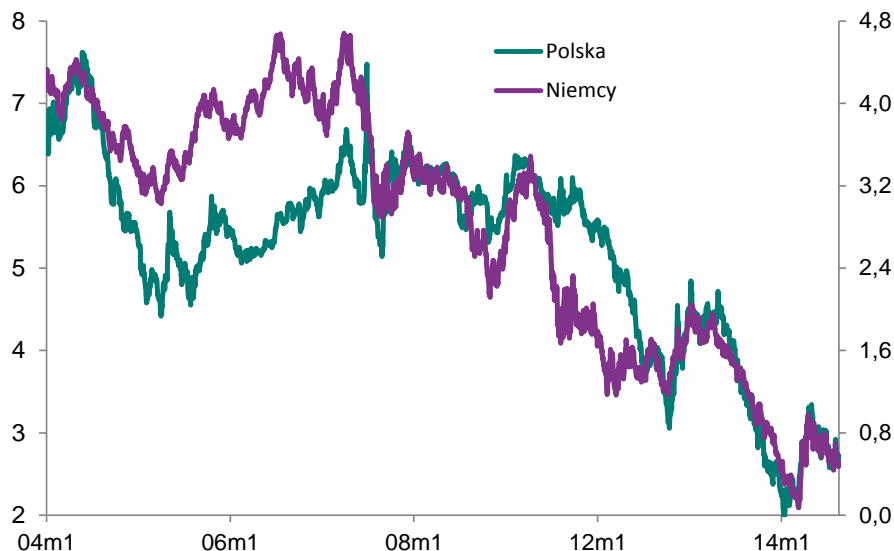
Napływ kapitału do gospodarek wschodzących na tle sumy bilansowej Fed

Źródło: MFW, Bloomberg.

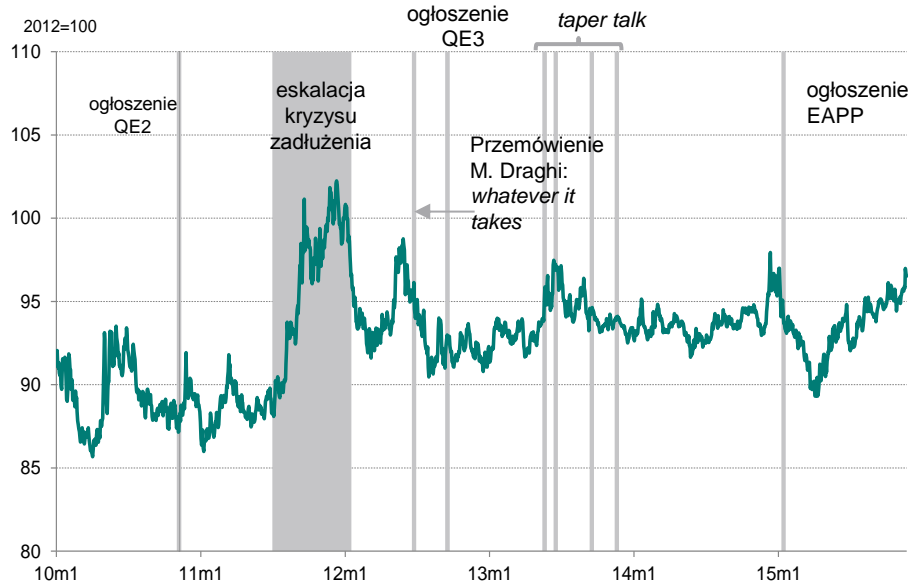
Warunki monetarne w strefie euro i USA wpływały przede wszystkim na rentowności krajowych obligacji. Kurs złotego pozostawał względnie stabilny.

Rentowności polskich (lewa oś) i niemieckich (prawa oś) obligacji skarbowych

Źródło: Bloomberg.

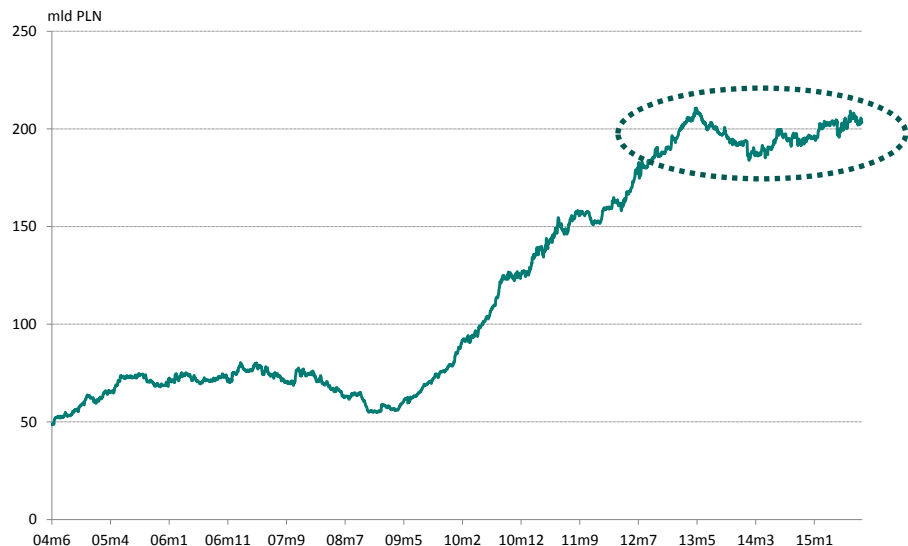
Kurs EURPLN na tle wydarzeń globalnych (wzrost oznacza deprecjację)

Źródło: opracowanie IE na podstawie danych Bloomberg.

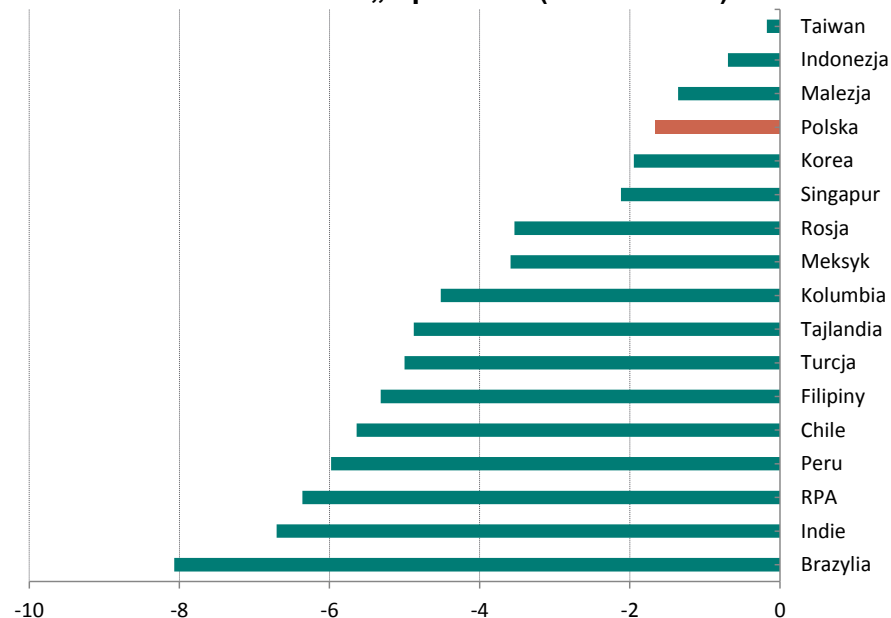
Korzystna ocena polskiej gospodarki przez inwestorów zagranicznych ograniczała ryzyko silnego odpływu kapitału...

Zaangażowanie nierezydentów na polskim rynku SPW

Źródło: Dane MF.

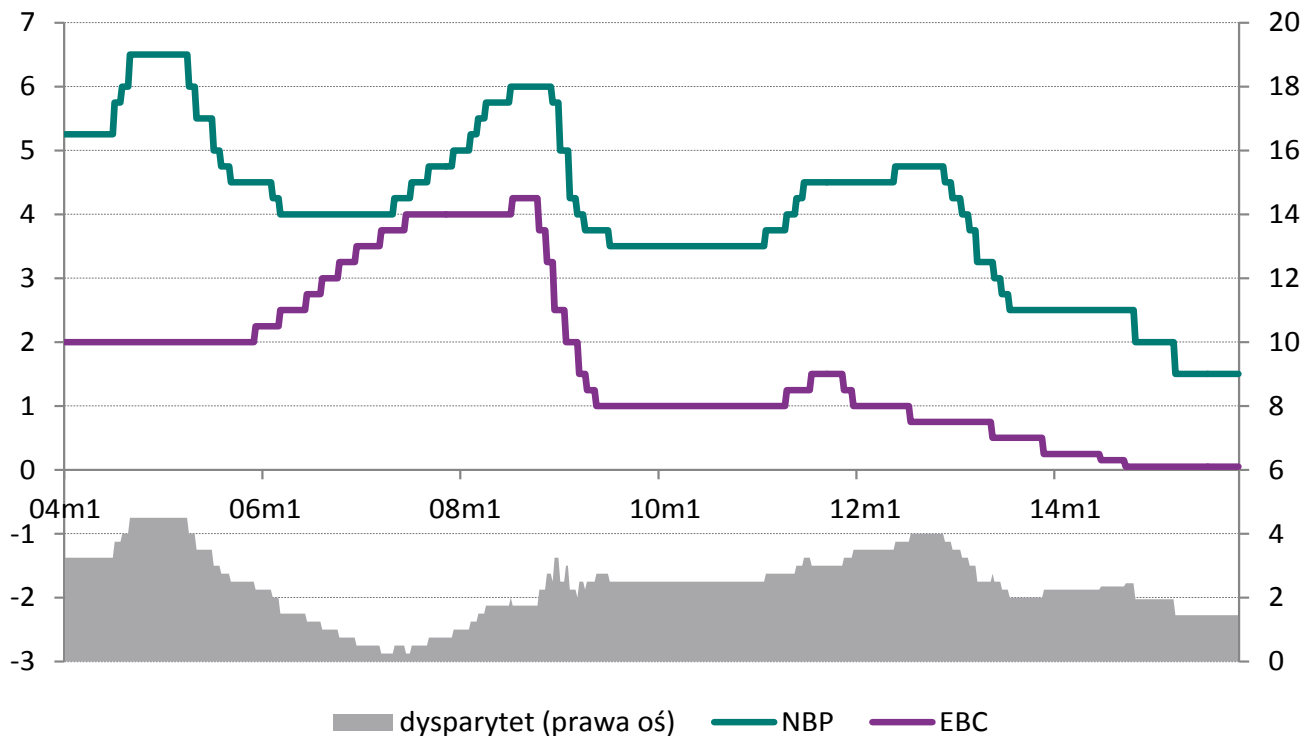
Skala deprecjacji walut wybranych gospodarek wschodzących w czasie „taper talk” (II kw. 2013 r.)

Źródło: dane Bloomberg.

... co zapewniało możliwość prowadzenia autonomicznej polityki pieniężnej

Główna stopa procentowa NBP i EBC

Źródło: Bloomberg.

Plan prezentacji:

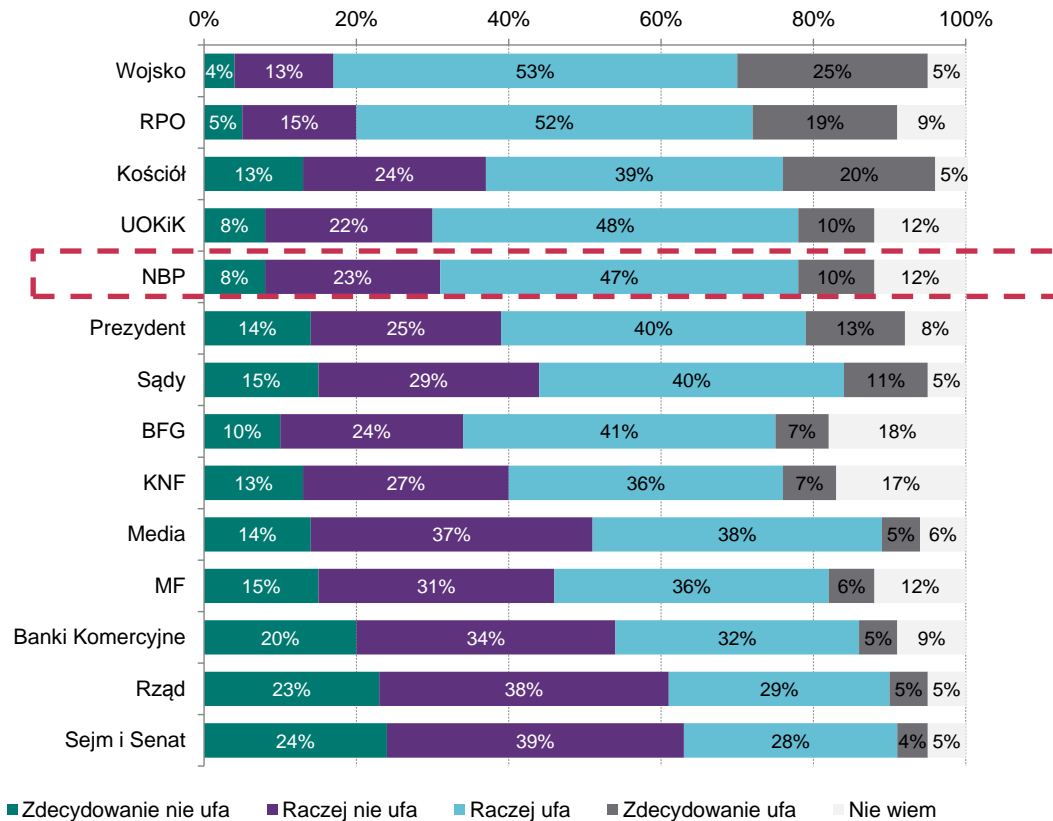
Uwarunkowania polityki
pieniężnej w latach 2010-2015

Realizacja polityki pieniężnej w
latach 2010-2015

Przyszłe wyzwania polityki
pieniężnej

Realizacja polityki pieniężnej w latach 2010-2015

Narodowy Bank Polski cieszy się dużym zaufaniem społecznym

Źródło: dane PBS z października 2015.

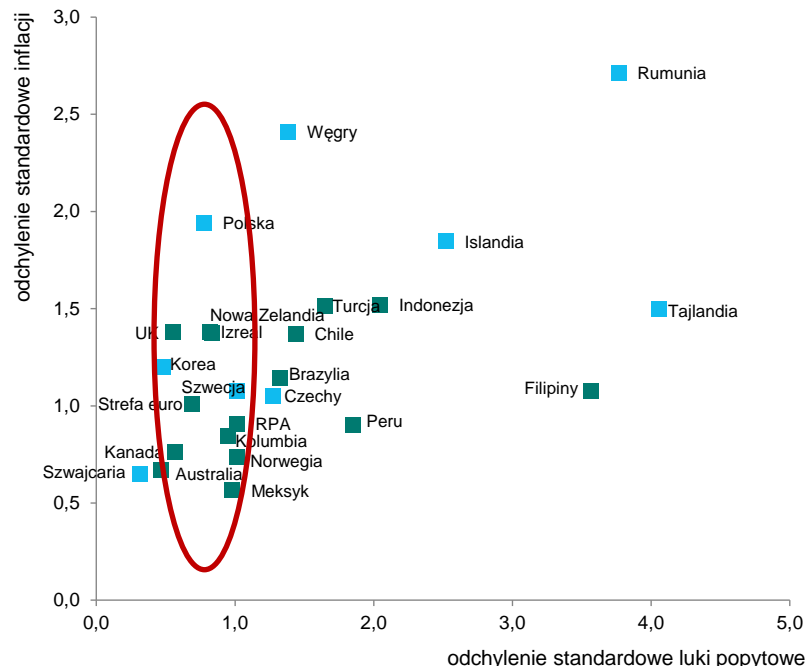
Zaufanie do NBP pozwala na elastyczne realizowanie celu polityki pieniężnej

Choć inflacja CPI odchyłała się od celu inflacyjnego NBP, to jej średni poziom w latach 2010-2015 wynosił 1,8%, a więc znajdował się w przedziale odchyłen od celu

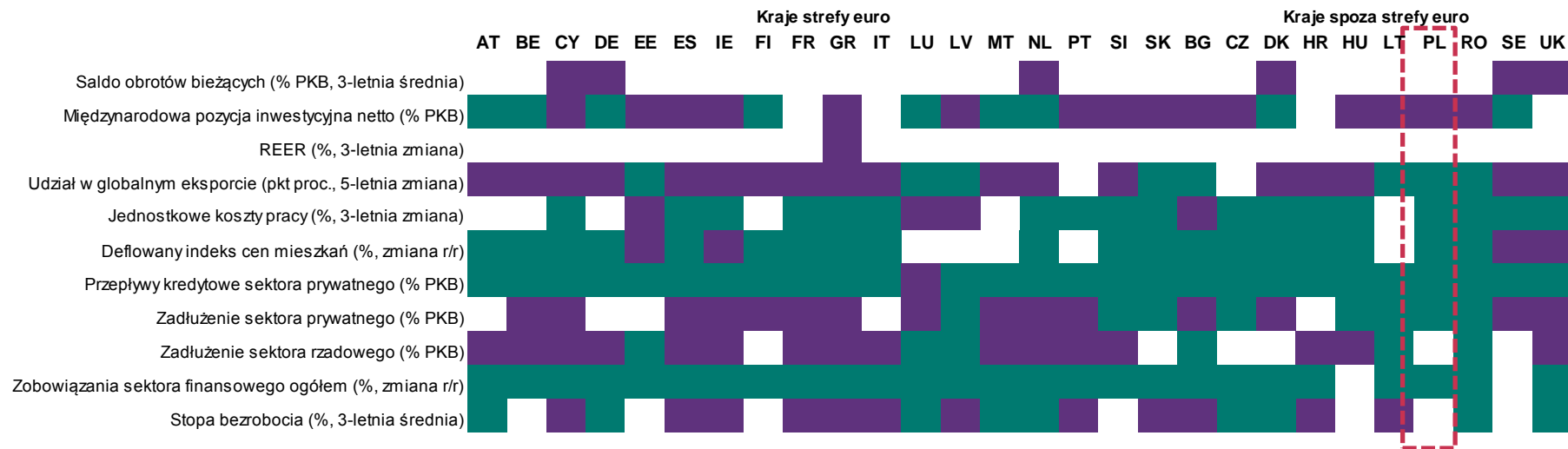
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Bloomberg, NBP, OECD.

Elastyczne realizowanie strategii celu inflacyjnego sprzyjało ograniczeniu zmienności luki popytowej (2010-2015)*

* Na niebiesko zaznaczono małe gospodarki otwarte, w których relacja eksportu do PKB przekracza 40%.

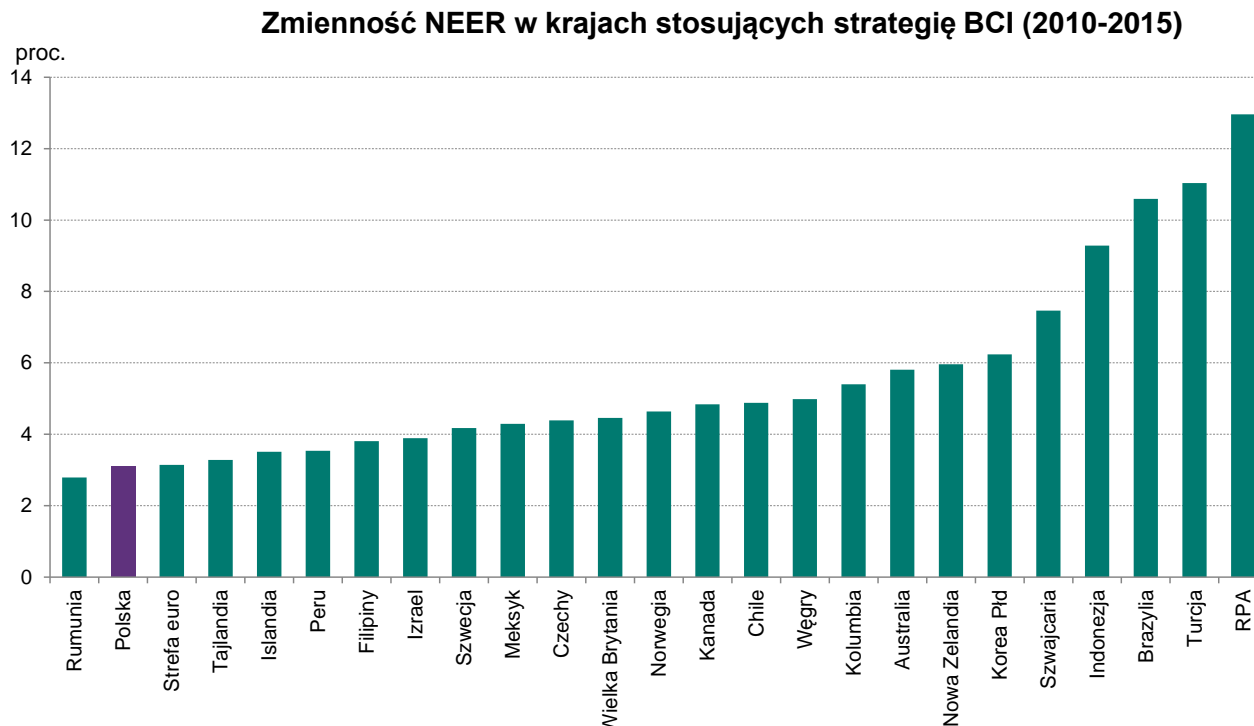
Tablica ocen nierównowag makroekonomicznych w UE

Legenda:

- dla wartości przekraczających próg
- dla wartości poniżej progu o co najmniej 0,5-krotność odchylenia standardowego wszystkich krajów

Złoty stał się jedną z najstabilniejszych walut wśród krajów stosujących strategię bezpośredniego celu inflacyjnego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BIS.

Plan prezentacji:

Uwarunkowania polityki
pieniężnej w latach 2010-2015

Realizacja polityki pieniężnej w
latach 2010-2015

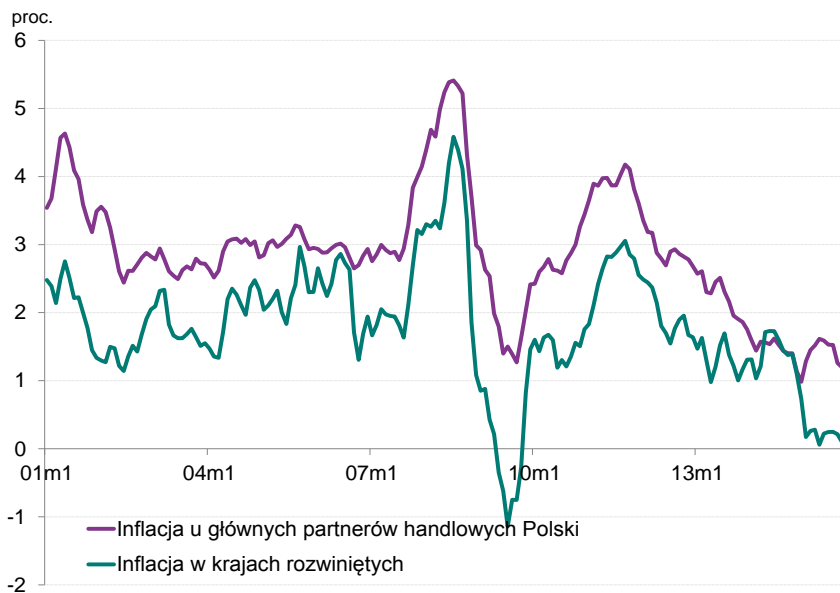
Przyszłe wyzwania polityki
pieniężnej

Przyszłe wyzwania polityki pieniężnej

- **Wyzwanie 1:** *Koordinacja polityki pieniężnej i makroostrożnościowej*
- **Wyzwanie 2:** *Utrzymanie równowagi makroekonomicznej wobec ryzyka wydłużającego się okresu niskiej inflacji w warunkach niskiego wzrostu w gospodarce globalnej*

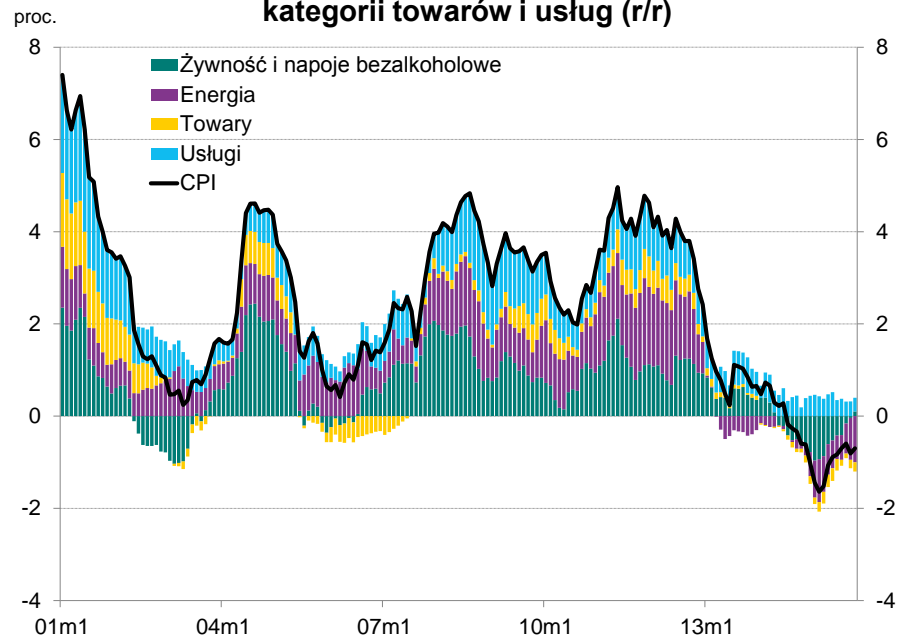
Obecna niska dynamika cen ma charakter globalny i wynika z niskiego tempa wzrostu na świecie oraz ze spadku cen surowców na rynkach światowych

Dynamika CPI na świecie

Źródło: Dane Bloomberg.

Dynamika cen konsumpcyjnych i wkład głównych kategorii towarów i usług (r/r)

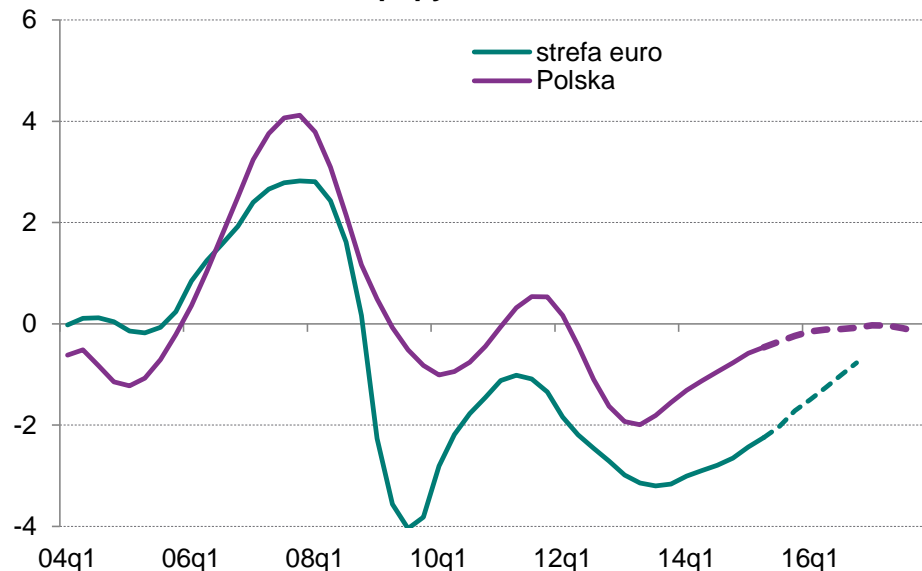

Źródło: Dane GUS, obliczenia NBP.

Luka popytowa w Polsce – inaczej niż w strefie euro – jest jedynie nieznacznie ujemna, a sytuacja na rynku pracy systematycznie się poprawia

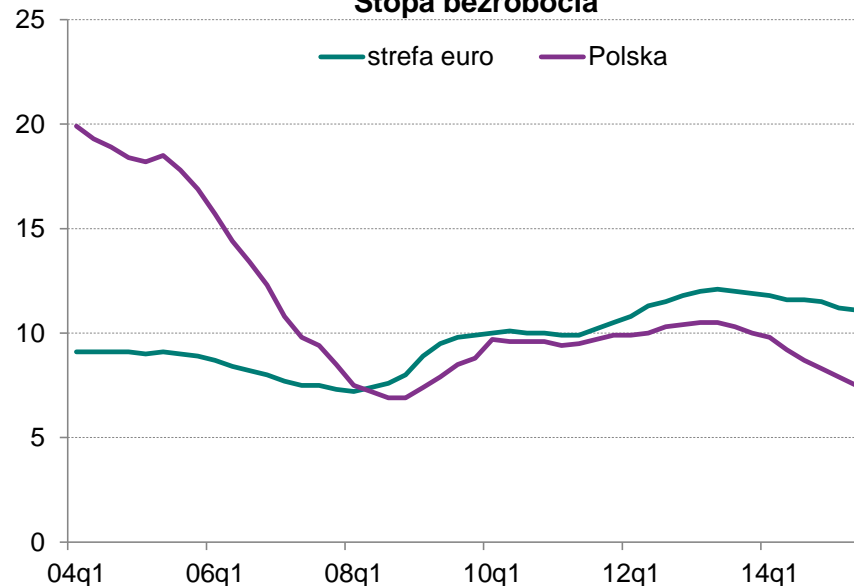
Punktem odniesienia dla polityki pieniężnej jest luka popytowa. Jej kształtowanie świadczy o tym, że polityka pieniężna RPP sprzyja utrzymaniu równowagi w polskiej gospodarce.

Luka popytowa

Źródło: Ameco (strefa euro), NECMOD (Polska).

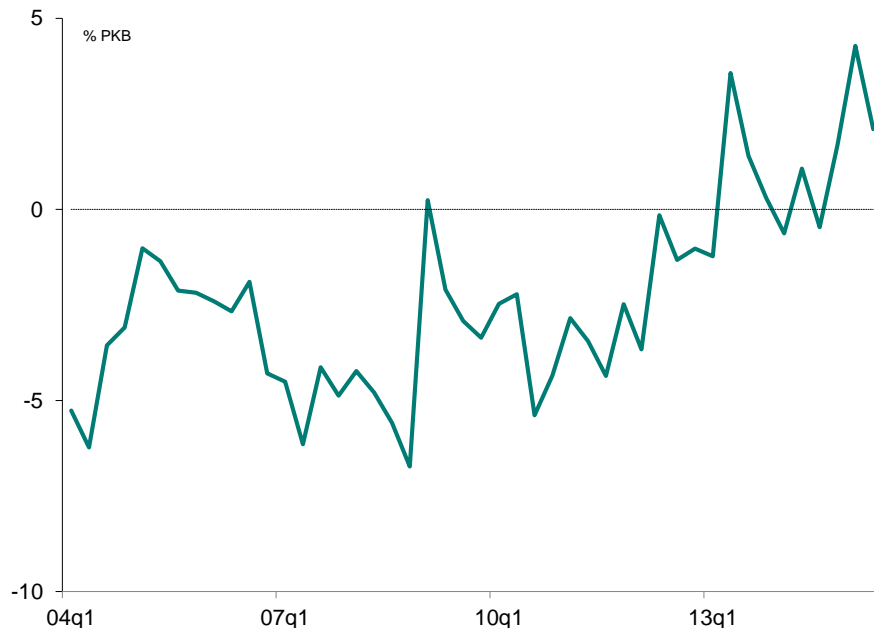
Stopa bezrobocia

Źródło: dane Eurostat.

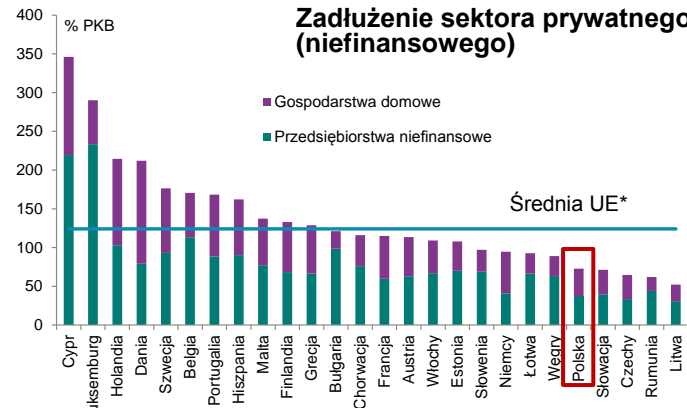
Ważnym przejawem zrównoważenia gospodarki jest stabilność salda na rachunku obrotów bieżących i kapitałowych oraz niskie zadłużenie sektora prywatnego i publicznego

Saldo obrotów bieżących i kapitałowych

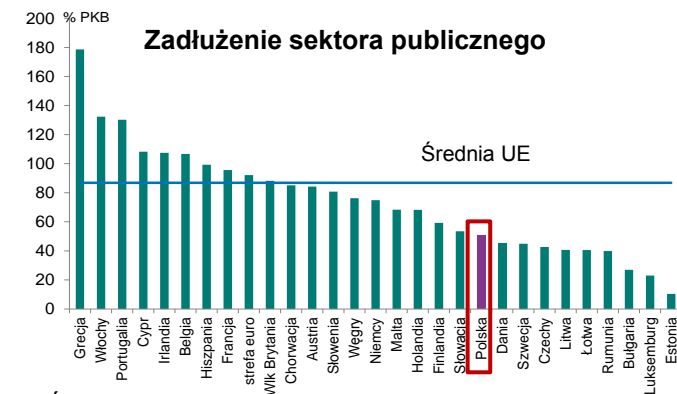

Źródło: NBP.

Zadłużenie sektora prywatnego (niefinansowego)

Zadłużenie sektora publicznego

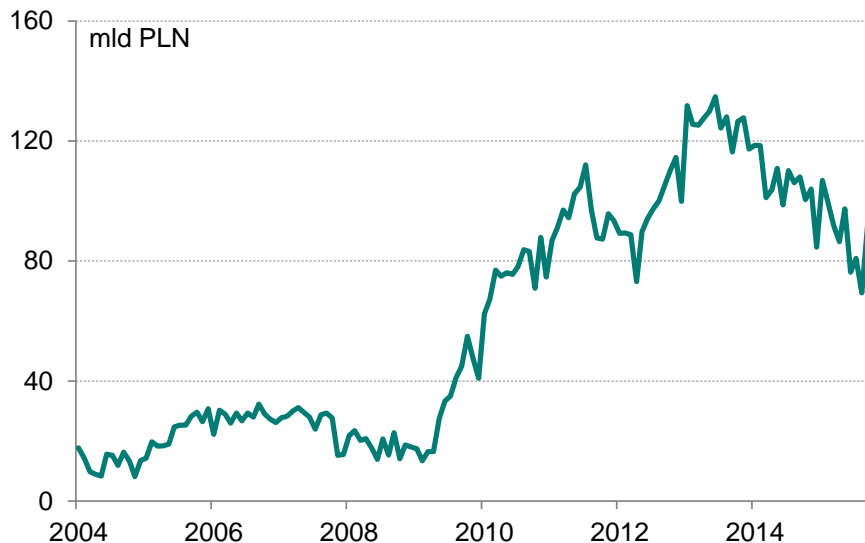

Źródło: dane Eurostat, obliczenia NBP. Dane za 2014 r.

* Średnia bez Wielkiej Brytanii i Irlandii.

W sektorze bankowym utrzymuje się wysoka nadpłynność. Akcja kredytowa jest ograniczana przez niski popyt na kredyt, a nie brak podaży.

Nadpłynność jest odzwierciedlona w wysokiej skali emisji bonów pieniężnych NBP

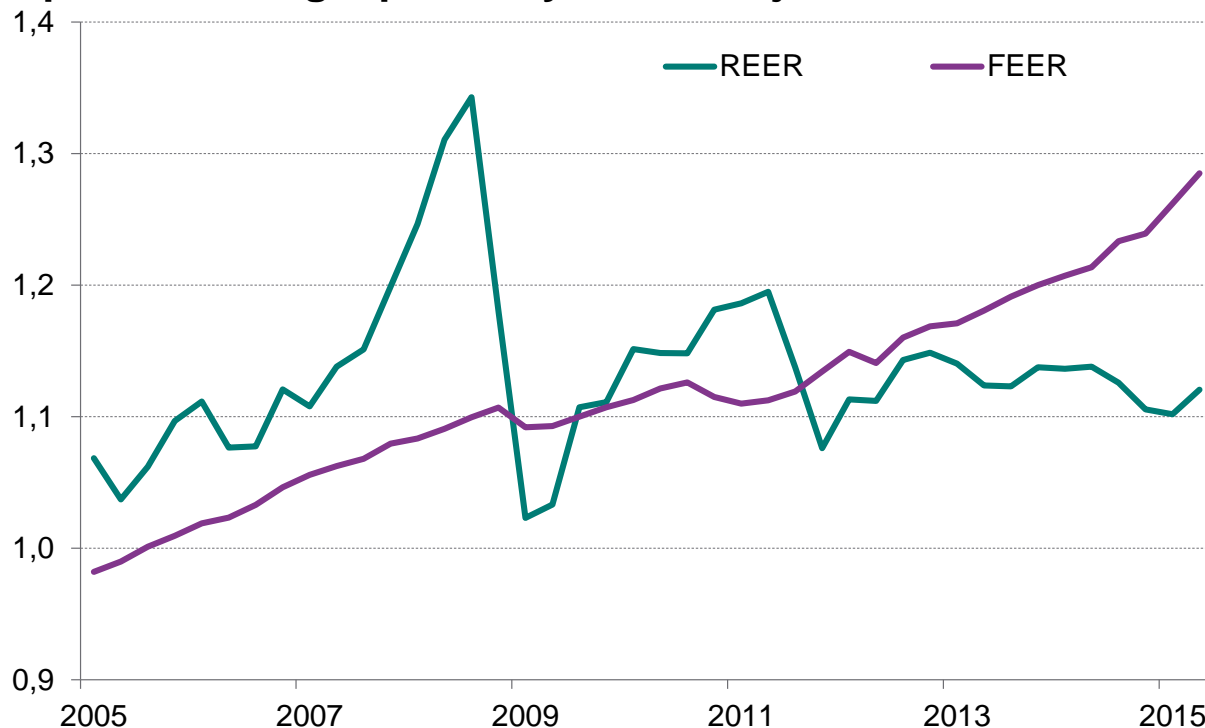
Źródło: dane NBP.

Popyt na kredyt i dostępność kredytów dla przedsiębiorstw

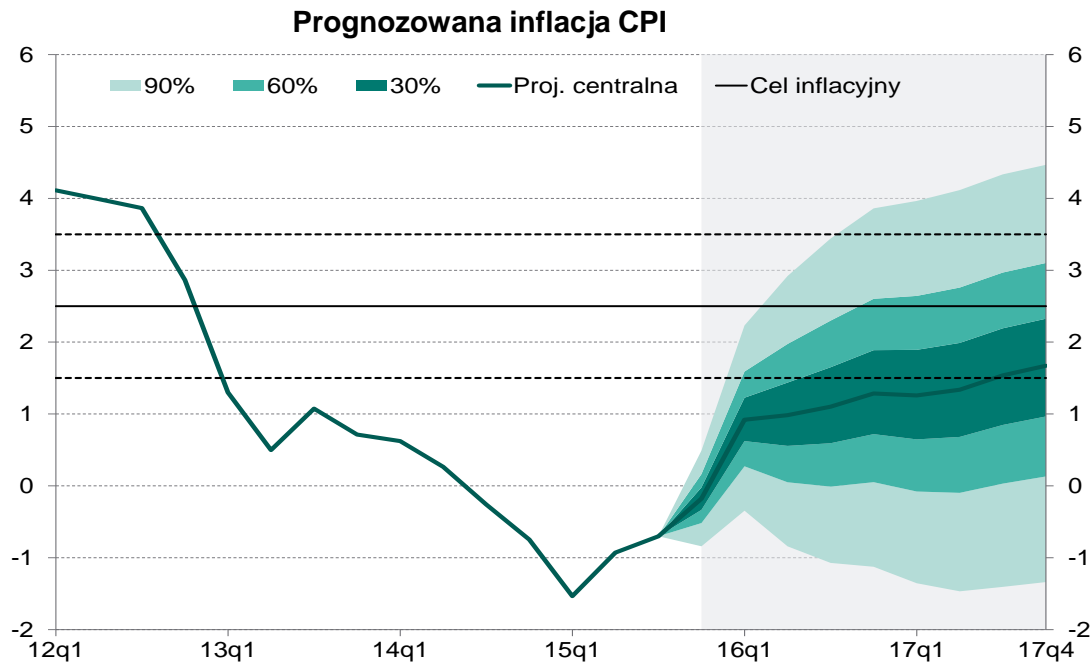
Źródło: Szybki Monitoring NBP.

Kurs złotego jest najprawdopodobniej słabszy niż kurs równowagi, co wspiera wzrost gospodarczy i stabilizuje CPI

Źródło: dane Eurostat, obliczenia NBP.

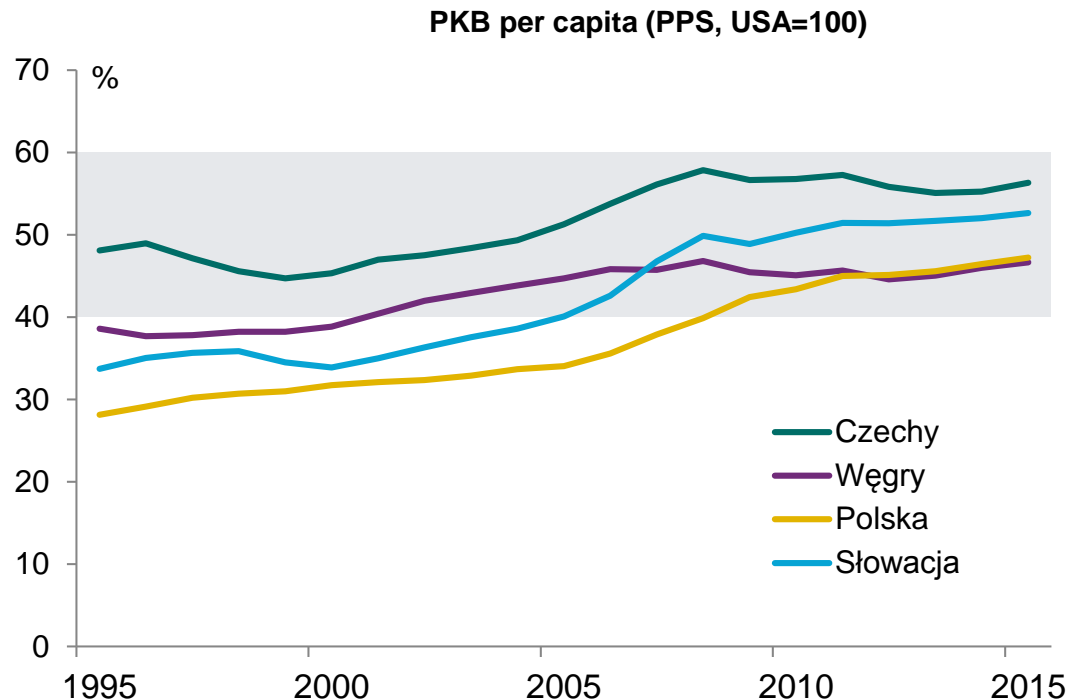
Prognozy wskazują, że inflacja CPI powinna stopniowo zbliżać się поближе celu inflacyjnego NBP

Źródło: projekcja NBP z listopada 2015 r.

Największe wyzwania stoją przed polityką strukturalną

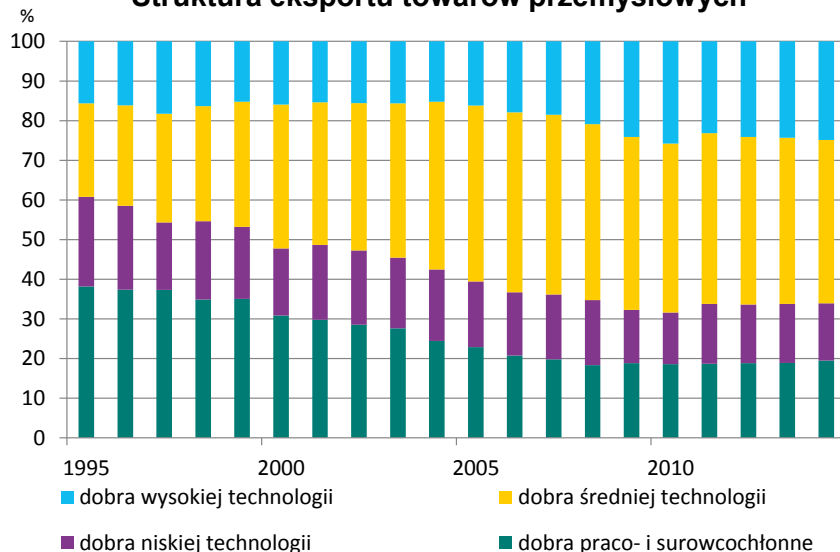
Doświadczenia wielu krajów (m.in. Hiszpanii, Portugalii, Grecji) pokazują bowiem, że po okresie szybkiej konwergencji do poziomu 40-60% PKB USA, proces doganiania może spowolnić

Źródło: dane MFW.

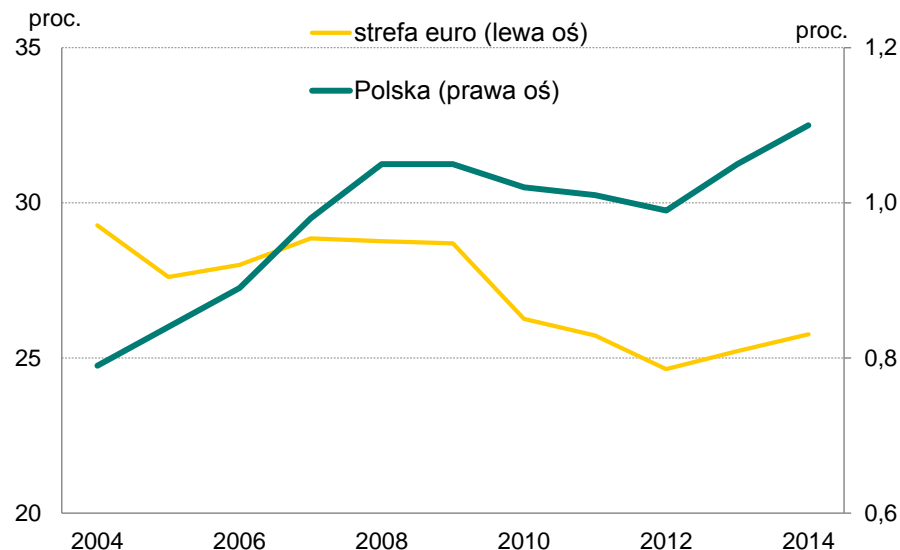
Mimo że w ostatnich latach nastąpił wzrost konkurencyjności polskiej gospodarki i zaawansowania technologicznego polskiego eksportu...

Struktura eksportu towarów przemysłowych

Źródło: dane UNCTAD.

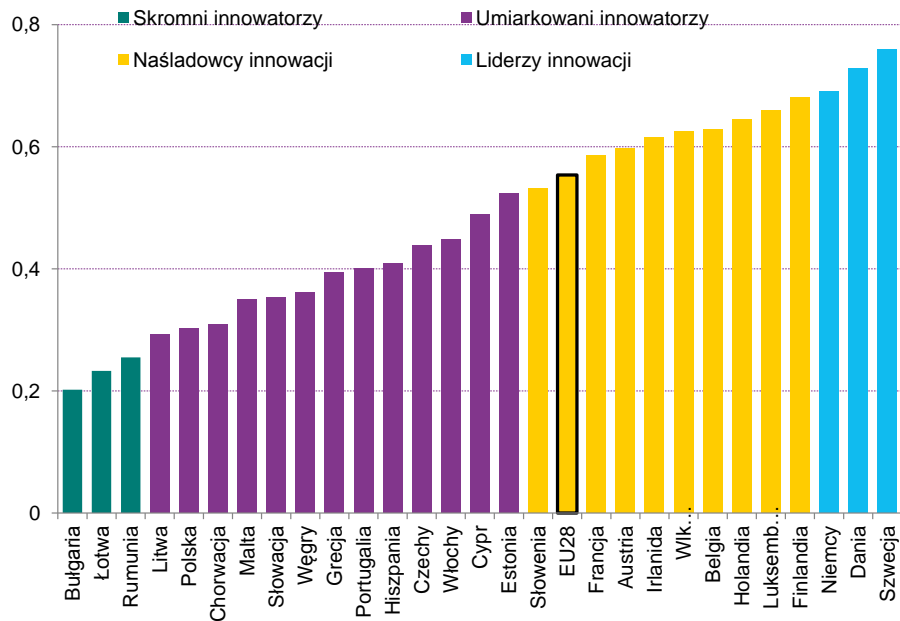
Udział eksportu Polski w eksporcie światowym

Źródło: dane Eurostat.

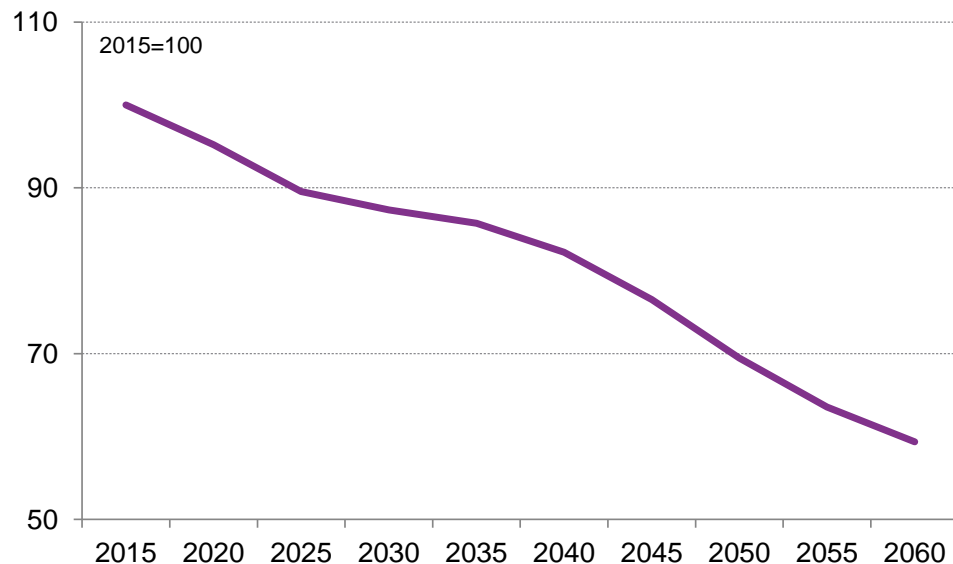
...to jednak poziom innowacyjności polskiej gospodarki pozostaje niski, co – wraz z pogłębieniem się negatywnych zmian demograficznych – stwarza ryzyko wpadnięcia w „pułapkę średniego dochodu”

Innovation Scoreboard Index

Źródło: Innovation Scoreboard Union 2015.

Prognozowana liczba osób w wieku 20-64 w Polsce

Źródło: prognoza ONZ.

NBP

Narodowy Bank Polski

www.nbp.pl